

Retningslinjer og procedurer for risikofyldte aktiviteter på Rønde Efterskole

---

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	1
Indledning.....	1
Alarmberedskab ved ulykker.....	2
Instruktion og formidling.....	2
Risikofyldte aktiviteter i den daglige undervisning.....	2
Friluftaktiviteter.....	2
Risikofyldte aktiviteter på ture og lejrskoler.....	3
Øvrige risikofyldte aktiviteter.....	4
Bilag 1.....	6
Bilag 2.....	10

Indledning

Visse skoleaktiviteter kan potentielt være forbundet med risiko. Vi ønsker at være en skole, hvor unge har mulighed for at være unge, men også en skole, hvor sikkerhed er i højsædet. Vi har derfor udarbejdet et sæt sikkerhedsinstrukser, således at der aldrig er tvivl om, hvordan reglerne er. Instrukserne er medarbejdernes arbejdsredskab, forældrenes garanti for skolens ansvarlighed og elevernes retningslinjer.

Det er en fælles opgave for alle ansatte på skolen og eleverne, at være opmærksom på ting på bygninger, redskaber og arealer, der er gået i stykker og dermed kan være til fare for andre. Hvis der konstateres skader, skal dette omgående meddeles til forstanderne/forretningsføreren. Forstanderne, forretningsfører eller pedel er herefter ansvarlig for at iværksætte den nødvendige reparation eller udskiftning hurtigst muligt, samt at informere ansatte og elever om evt. midlertidige procedurer frem til reparationen/udskiftningen. Det er en del af vagtlærerens forpligtigelse, at denne beskriver eventuelle småskader i logbogen "skader og mangler" på www.rhe.viggo.dk/diary

Ingen potentielt risikofyldt aktivitet må påbegyndes uden, at den ansatte, der står for aktiviteten, forudgående har udarbejdet en sikkerhedsbeskrivelse, som godkendes af forstanderne forud for aktivitetens start.

For alle potentielt risikofyldte aktiviteter gælder, at den enkelte ansatte og den enkelte elev selv kritisk vurderer, om de kan eller vil være en del af en forestående aktivitet. Hvis den enkelte er i tvivl

om, hvorvidt aktiviteten på den planlagte måde kan gennemføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt, har vedkommende et medansvar for at sige fra, eller om nødvendigt stoppe aktiviteten.

Alle lærere på Rønne Høj – og Efterskole deltager hvert 3. år i et førstehjælpskursus, så de er i stand til at yde kvalificeret hjælp i ulykkestilfælde.

Alarmberedskab ved ulykker

- Stop ulykken
- Tilkald hjælp:
  - 112 – ringes ved alvorlige ulykker. Lyt til alarmoperatørens anvisninger og følg disse.
  - Efterskoleforstanderne: tlf. 30 52 63 23
  - Tilsynstelefon: tlf. 23 47 93 29
- Forstanderne er ansvarlige for orientering af elever og forældre.
  - Det videre forløb efter ulykken - bl.a. orientering af forsikringselskaber – koordineres af forstanderne.

Instruktion og formidling

- Forstanderne gennemgår nærværende dokument med eleverne i opstartsugen.
- Forældrene orienteres i sommerbrevet som rundsendes i juni før skolestart. Dokumentet vil være at finde som link i sommerbrevet.
  - Forældrene giver inden skolestart deres samtykke til, at eleverne må deltage i de risikofyldte aktiviteter under deres ophold på skolen, forudsat at aktiviteterne gennemføres som beskrevet i procedurerne. Dette gælder også for klatring og kano- og kajakaktiviteter. Der gøres i sommerbrevet opmærksom på linket til vores hjemmeside, hvor sikkerhedsinstruksen kan findes.
- Ledelsen gennemgår dette dokument med alle lærere på skolen hvert år i forbindelse med opstartsdagene.
- Lærerne skal ved opstart af et fag, der omfatter risikofyldte aktiviteter, gennemgå sikkerhedsprocedurerne med eleverne på holdet inden opstart. Læreren følger herefter løbende op på, at proceduren altid overholdes af eleverne.

Risikofyldte aktiviteter i den daglige undervisning

Løb

Løb på skolen foregår både i undervisningen og i fritiden.

Ved løb på offentlig vej løbes så vidt muligt på fortovet. Hvis der ikke findes fortov, løbes i venstre side af vejen, og der holdes øje med trafikken. Alle i en flok løber altid i samme side af vejen.

Hvis der løbes mellem solnedgang og solopgang, eller når der er dårlig sigtbarhed, skal der altid bæres refleksest.

Friluftaktiviteter

Kano- og kajaksejls (se bilag 1 og 2)

Klatring (se bilag 3)

Lejrbål og trangiaer

- Ved brug af åben ild skal evt. risici gennemtænkes, før der tændes op, og de unge skal orienteres om mulige slukningsmuligheder ved brand. Hvis det er muligt, er det en rigtig god ide, at der er egnet slukningsudstyr i umiddelbar nærhed. Eget slukningsudstyr kan være spande med vand, vandpumper, branddaskere, brandslukkere eller brandtæpper.
- Der må ikke ske fysisk leg i nærheden af åben ild.
- Der må ikke kastes eksplosive genstande eller brandbare væsker på bålet eller i brænderen på en trangia.
- Der skal altid være en bålvagt ved et brændende bål, og alle bål skal være helt slukket til nat.
- Eleverne skal forud for brug af trangia af en lærer instrueres i:
  - korrekt samling (delene skal sidde sammen)
  - korrekt opstilling (jævnt og lige underlag uden let antændeligt materiale)
  - korrekt påfyldning af sprit til brænderen (brænderen skal være helt afkølet inden påfyldning af sprit). Dette kontrolleres ved forsigtigt at føre hånden frem og tilbage over brænderen). Desuden skal eleverne altid sikre sig, at der ikke er opstået gløder i underlaget under trangiaen.

Brug af økse og sav

Vi vil gerne, at eleverne lærer at bruge værktøj - herunder også farligt værktøj.

- Inden eleverne bruger værktøjet første gang, er læreren ansvarlig for at undervise eleverne i hensigtsmæssig brug af værktøjerne. Under instruktionen gennemgås bl.a. sikkerhedsafstand og egen placering. Det er vigtigt at brug af økse og sav altid foregår under ordnede forhold.

Risikofyldte aktiviteter på ture og lejrskoler

Snetur

Skiløb på skolens snetur foregår både med og uden lærer. Mindstekravet er dog, at en gruppe altid skal bestå af minimum 3 personer.

- Både ansatte og elever skal altid bære hjelm ved alpint skiløb og snowboard. Desuden skal alle snowboardere bære rygskjold.
- I forbindelse med planlægningen af skituren i løbet af skoleåret gennemgår turudvalget "FIS-reglerne" (det internationale skiforbunds regler) om ansvarlig adfærd på ski med de ansatte, som skal være skiinstruktører på turen. Den enkelte instruktør gennemgår herefter reglerne med sit skihold forud for skiløbet på turens første dag. Det er elevernes ansvar altid at overholde disse regler – og det er alle ansattes ansvar løbende at følge op på, at reglerne bliver overholdt.

- Inden elever og lærere tager på tur, er alle lærere bevidste om, hvor/hvordan de får kontakt til redningstjenesten.
- I tilfælde af uheld på pisten følges følgende procedure:
  - Stands ulykken: Sørg for, at ulykkesstedet bliver markeret.
  - Tilkald nødvendig hjælp: En af gruppens deltagere tilkalder om nødvendigt en skipatrulje – enten ved at ringe eller ved at køre ned til et af førstehjælpscentrene.
  - Ring til en lærer eller forstanderen. Hvis der ringes til en lærer, informerer denne efterfølgende forstanderen.
  - Forstanderen og læreren aftaler, hvordan den tilskadekomnes forældre og evt. de øvrige elever og personaler informeres.

Øvrige risikofyldte aktiviteter

Badning

Badning må kun foregå på sikre, i forvejen undersøgte steder og under omhyggeligt opsyn.

- Lærerne må, inden badningen påbegyndes, sikre sig, at det er forsvarligt at bade på gældende sted.
- Badningen må kun foregå indenfor et for elever nærmere afgrænset område. Dette skal være let at overskue, og alle elever skal kunne bunde.
- Der skal være mindst 2 lærere til stede. Den ene skal befinde sig på land på et sted, hvorfra han har et sikkert overblik over alle de badende. Den anden lærer deltager i badningen og markerer ydergrænsen for det tilladte område. Mindst en af lærerne skal kunne svømme og foretage livreddning.
- Der må ikke gå flere i vandet ad gangen, end at læreren på land kan holde øje med dem alle.
- Ved badning i skoleregi skal forældrenes tilladelse foreligge.
- Det er ikke tilladt elever at bade uden læreropsyn i det tidsrum, hvor de er på efterskolen.

Badning ved Følle strand

- 1 lærer kan tage elever med til Følle strand, hvor op til 20 elever kan være i vandet ad gangen.
- Lærerne må, inden badningen påbegyndes, sikre sig, at det er forsvarligt at bade på gældende sted.
- Badningen må kun foregå indenfor et for elever nærmere afgrænset område. Dette skal være let at overskue, og alle elever skal kunne bunde.
- Ved badning i skoleregi skal forældrenes tilladelse foreligge.
- Det er ikke tilladt elever at bade uden læreropsyn i det tidsrum, hvor de er på efterskolen.

Badning i svømmehal

Ved badning i svømmehal skal svømmehallens regler, og livreddernes anvisninger altid følges. Her er det svømmehallens livreddere, der har det overordnede ansvar for sikkerheden. Ved badning i svømmehal uden fast tilknyttet livredder engageres et passende antal livreddere med gyldigt bevis.

Køkkentjanser

Eleverne hjælper til i køkkenet. I køkkenet lærer eleverne om mad og hygiejne.

- Køkkenpersonalet er ansvarlig for, at alle elever bliver instrueret omkring de risikofyldte aktiviteter i forbindelse med køkkenarbejdet, før eleverne begynder deres arbejde i køkkenet. Jf. Branche Arbejds miljø Rådernes vejledning: Når klokken ringer....
http://www.arbejdsmiljoweb.dk/nye_arbejdsformer/skolebyggeri/klokken/materialer_klokk_en_ringer/naar_klokken_ringer/
- I køkkenet er det vigtigt, at den enkelte passer på sig selv i forhold til løft, varme gryder, varmt vand og skarpe knive.
- Personalet følger løbende op på, at aftalte procedurer følges og er klar til at hjælpe, hvis noget går galt.
- Eleverne må ikke være i køkkenet uden, at der er voksne medarbejdere til stede.

Musicalugen

I forbindelse med byggeri og nedbrydning af scenen til musicalugen arbejdes der med stillads og større trækonstruktioner. Dette arbejde indebærer en risiko for fald, nedstyrtende genstande samt ulykker ved betjening af maskiner (fx boremaskiner, sømpistoler og stiksæve).

- Holdets lærer er ansvarlig for at gennemgå risikomomenterne ved arbejdet med eleverne, inden arbejdet påbegyndes. Læreren skal desuden løbende følge op på, at aftalte procedurer overholdes af eleverne og tale med eleverne om nyopståede risici.
- Holdets lærer skal desuden løbende have fokus på, at arbejdsstederne er indrettet sådan, at arbejdet kan foregå sikkerhedsmæssigt forsvarligt og under ordnede forhold.

Trafik

Færdsel i trafikken er fortsat en af vores allerfarligste aktiviteter. Det er vigtigt, at den enkelte tager ansvar for egen færden. Det kan være svært at følges ad i store grupper og ikke bare følge flokken. Det er vigtigt, at alle elever følger færdselslovens anvisninger.

- Ved opstart på en aktivitet gør læreren opmærksom på, at vi færdes ordentligt i trafikken. Læreren følger op på dårlig optræden i trafikken.

Cykling

Alle bærer cykelhjem. Den enkelte elev og dennes forældre er selv ansvarlige for, at cyklen er lovlig og sikker at færdes på. Der må aldrig køre 2 personer på en cykel. I mørke bærer man refleksevenest og har lovlige lygter på cyklen.

Cykelture i flok

Vi cykler én og én og ikke flere ved siden af hinanden.

Transport i privatbiler

Det er chaufførens ansvar ved transport af elever altid:

- at køre efter færdselsreglerne
- at sikre, at alle i bilen benytter sikkerhedsseler
- at der kun transporteres det lovlige antal personer i bilen
- at bilen er trafiksikker og i lovlig stand.

Vintervej

Vi har en skole hvor eleverne skal ud for at komme fra aktivitet til aktivitet.

- Pedellerne sørger for saltning af fortove. På trods af dette kan der være tidspunkter, hvor fortove er meget glatte. Det er vigtigt, at den enkelte færdes efter førets beskaffenhed. Det er ikke altid muligt at varsle de unge om glat føre.

Bilag 1

Sikkerhedsinstruks for sejlads med mindre fartøjer

Udarbejdet: 23. oktober 2012

Hvilket fartøj gælder denne sikkerhedsinstruks for?
6 kanoer 15 kajakker 10 surfboards
1. Identifikation af rederen
Gorm Skovgaard Rønne Efterskole Skolevej 2 8410 Rønne
2. Sejladsaktiviteter

Generelt:

- Der sejles tæt ved land (200 meter)
- Sejlads foregår ved Kalø Vig, samt søer og vandløb i Danmark og Sverige, hvor der ikke forekommer fos.
- Der sejles kun ved vandtemperatur på over 12°
- Sejlads indstilles i tilfælde af lav sigtbarhed (Under 50m)

Kano:

- Der sejles ikke i kano på Kalø Vig ved en vindhastighed på 7 m/s eller derover.

Kajak:

- Der sejles ikke i kajak på Kalø Vig ved en vindhastighed på 10 m/s eller derover
- Ved sejlads i vind mellem 8-10 m/s tages særlige hensyn i forhold til vindretning og der stilles krav til deltagernes færdigheder.
-

3. Identifikation af risici

- *Se bilag 2*

4. Tiltag til at imødegå risici

- *Se bilag 2*

5. Beskrivelse af fartøjet og udrustning

Der sejles kun i typegodkendte kanoer og kajaker

Deltagere skal vise opmærksomhed og overholde de angivne regler, for at deltage i sejladsen. I modsat fald skal de blive på land.

Kajakker:

Der benyttes kun havkajakker, der har skot foran og bagtil, så bagagerummene er helt lukkede. Desuden skal kajakkerne have intakte dæksliner og bærehåndtag samt være udstyret med skørt (cockpitovertræk), pagaj, pagajflyder og en svømmevest. Hvis deltageren ikke kan svømme, en redningsvest.

Hvis kajakkerne har ror eller sænkekøl, tjekkes det, at disse fungerer korrekt.

Kanoer:

Der benyttes kun CE-godkendte kanoer, der har en tilstrækkelig opdrift til, at passagererne kan holde sig til kanoen uden at den synker. Kanoerne er alle aluminiums-kanoer med høj brudstyrke. Desuden er der en redningsvest og en paddel pr. person. Sæderne skal være intakte og kanoen er forsynet med en ca. 4 m lang line i hver ende til fortøjning og bugsering.

6. Besætningen og dens kompetencer

- Der skal altid være en lærer tilstede ved sejlads.
- Ved mere end 12 elever, skal der være to lærere tilstede, som begge har erfaring med sejlads i det anvendte fartøj.
- Mindst en lærer skal have en relevant uddannelse eller kursus i forhold til fartøjet.
- Lærere skal være i stand til at svømme 400m og bjerge en bevidstløs person 25m, yde før-stehjælp og betjene kommunikationsudstyr.

7. Operative forholdsregler, som skal følges af besætning og passagerer

Denne sikkerhedsinstruks gælder sejlads ved Kalø Vig samt danske søer og åer.

Se i øvrigt pkt. 2 "Sejladsaktiviteter"

8. Forholdsregler, som sikrer, at alle kan reddes ved ulykke

Det skal altid være muligt at lave redning ved følgebåd (lærerens fartøj). Alle deltagere skal være bekendt med og have prøvet en makkerredning.

Redningsveste / svømmeveste er altid påkrævet.

9. Forholdsregler, som sikrer, at der altid kan tilkaldes assistance ved ulykker

Der medbringes altid mobiltelefon (i vandtæt hylster) på vandet.

10. Forholdsregler, som sikrer, at oplysning om antallet af personer om bord er kendt og opbevares i land og er let tilgængelig i tilfælde af en redningsaktion

Antallet af deltagere og ruten sendes altid til skolens forstander.

11. Forholdsregler, som sikrer, at der altid afgives sikkerhedsinstruktion til nye ombordværende personer inden sejladsens start

Første gang et nyt elevhold skal i vandet gennemgås sikkerhedsinstruksen. Der skal være opmærksomhed på evt. syge, som ikke får sikkerhedsinstruksen første gang.

12. Forholdsregler, som beskriver, hvordan der følges op på utilsigtede hændelser eller ulykker

Ved mindre utilsigtede hændelser, hvor der ikke er personskade, er det læreren, der følger op, og vurderer om forældre/pårørende skal kontaktes.

Ved ulykker med personskade er det skolelederens ansvar at kontakte forældre/pårørende.

13. Uddannelse og træning

Mindst 1 gang om året afholdes et redningstjek med fokus på sikkerhed, hvor personalet skal vise, at de kan udføre de redninger, der er påkrævet/nødvendige for at opretholde de krav, der stilles til sikkerhed på Rønne Efterskole.

Bilag 2

Sejladsaktivitet: Havkajak og kano

Farvand	Risici	Tiltag til imødegåelse af risici
Kaløvig og Sverige "beskyttet farvand"	Generelt:	Den ansvarlige lærer har viden om og kompetencer til at imødegå og handle på risici. Alle deltagere, der kan svømme, bærer svømmevest. Deltagere, der ikke kan svømme, bærer redningsvest.
	Deltagerne kan kæntre	Der indøves altid en kæntningsøvelse og makkerredning. Alle deltagere, der kan svømme, bærer svømmevest. Deltagere, der ikke kan svømme, bærer redningsvest.
	Deltagerne har ikke kompetencer til eller styrke til at navigere fartøjet	Der medbringes udstyr, så det er muligt at slæbe fartøj. Bugserliner medbringes.
	Deltagerne kan gå i panik	Der medbringes udstyr, så det er muligt at slæbe fartøj/personer i land. Bugserliner medbringes.
	Skiftende vejrforhold	Vejrudsigten vurderes inden sejladsen starter. Under sejladsen kan man opmærksomhed på vejret.
	Risiko for at drive fra land	Tre fartøjer sættes sammen i et team, som hele tiden skal forblive tæt sammen. Der roes kystnært. Bugserliner bruges til at slæbe et fartøj i land.
	Afkøling under sejlads	Det sikres, at deltagere er klædt på efter forholdene, fx våddragt, regnjakke, neopren sko, hue, handsker mm.
	Afkøling i vand	Der bruges våddragter, hvis temperaturen er under 12 gr. og hurtig makkerredning.

Bemærkning: Morten Springborg har i okt. 2011 deltaget i havkajakkursus på EPP3 niveau. Han har modtaget sin licens d. 08. 11. 2013.

Bilag 3

Aktivitet: Klatring og rappelling

Klatrelokation	Risici	Tiltag til imødegåelse af risici
Klatretårnet i Rønne	Generelt:	Lærere på Rønne Efterskole, der varetager klatreaktiviteter med skolens elever, skal være i besiddelse af et godkendt sikringsbevis. Desuden skal dette sikringsbevis opdateres efter gældende regler. Der indhentes hvert år tilladelse fra elevernes forældre til, at deres barn må deltage i klatreaktiviteter på skolen. Det samme gør sig gældende, hvis der laves klatreaktiviteter for unge, der ikke er elever på skolen, fx i søskendeweekender.
	Eleverne kan styrte ned	Lokalisere den lokale redningstjeneste, så de ansvarlige lærere på forhånd ved, hvem og hvordan hjælp kan tilkaldes.
		Medbringe mobiltelefon i vandtæt etui, så hjælp kan tilkaldes.
	Mangler relevant førstehjælpsudstyr	Medbring det relevante 1. hjælpsudstyr hjemmefra ud fra en tjekliste, der er udarbejdet af friluftlærerne på RE. Listen dobbelttjekkes af de ansvarlige lærere, der deltaer på turen.
	Eleven går i panik eller kommer til skade under klatringen.	Den ansvarlige for klatring sørger altid for, at der er klargjort klatreudstyr til at lave redninger. Fx ved hjælp af stige, nedsænkbare abseilanker, soloklatring, kontravægklatring eller etablering af et redningsreb.

Aktivitet: Klatring og rappelling i Norge

Klatrelokation	Risici	Tiltag til imødegåelse af risici
Fjeldet i Norge. Efterskolens årlige friluftstur til Norge i efteråret.	Generelt:	Lærere på Rønne Efterskole, der varetager klatreaktiteter med skolens elever, skal være i besiddelse af et godkendt sikringsbevis. Desuden skal dette sikringsbevis opdateres efter gældende regler. Der indhentes hvert år tilladelse fra elevernes forældre til, at deres barn må deltage i klatreaktiteter på skolen.
	Eleverne kan styrte ned	Lokalisere den lokale redningstjeneste, så de ansvarlige lærere på forhånd ved, hvem og hvordan hjælp kan tilkaldes.
		Undersøge, hvordan redningstjenesten fungerer i Norge.
		Medbringe mobiltelefon i vandtæt etui, så hjælp kan tilkaldes. Ligeledes sikrer lærerne sig, at deres mobiltelefon fungerer i udlandet.
	Mangler relevant førstehjælpsudstyr	Medbring det relevante 1. hjælpsudstyr hjemmefra ud fra en tjekliste, der er udarbejdet af friluftlærerne på RE. Listen dobbelttjekkes af de ansvarlige lærere, der deltaer på turen.
	Manglende mobildækning	Sikre sig, at mindst én person i klatrerguppen kender vejen fra klatrestedet til et sted, hvorfra der kan ringes efter hjælp
	Eleven går i panik eller kommer til skade under klatringen.	Den ansvarlige for klatring sørger altid for, at der er klargjort klatreudstyr til at lave redninger. Fx ved hjælp af stige, nedsænkbare abseilanker, soloklatring, kontravægklatring eller etablering af et redningsreb.

Bemærkning: Morten Springborg har d. 11/12 2012 erhvervet sig Dansk klatreforbunds sikringskursus S2. Derudover har han erhvervet sig træklatringsinstruktør d. 11. 09. 2016.